

[Aksel Larsen.]

fra de forslag, der kan underkastes en sådan prøve."

Og endelig havde „Social-Demokraten“ den 22. februar 1955 under overskriften: „Folkeafstemninger“, en usigneret artikel, hvori der siges, at folkeafstemning er i den nye grundlov kun hjemlet i to tilfælde; man tænker på grundlovsændringer og på sager, hvor der rejses krav fra en trediedel af tingets medlemmer; og så tilføjes der:

„En del forslag såsom finans-, skatte- og lønningslove samt naturligvis traktater (!) er dog undtaget fra folkeafstemning.“

Jeg kan hertil kun tilføje, at „Dagens Nyheder“ opererer på samme linie og fortæller i en artikel den 8. februar 1955, at i grundlovens § 42, stk. 6, er taget det forbehold,

„at „love til gennemførelse af bestående traktatmæssige forpligtelser“ ikke kan undergives folkeafstemning, hvilket højst sandsynligt må siges at gælde netop dette spørgsmål.“

Nu er det min opfattelse, og jeg kender jo grundloven temmelig godt, at grundloven naturligvis ikke undtager et spørgsmål som det foreliggende fra folkeafstemning, og en sådan kan iværksættes, enten hvis folkettinget træffer beslutning og derpå en trediedel af tingets medlemmer kræver folkeafstemning, eller hvis folkettinget simpelthen med flertal vedtager at sende en sag til afgørelse ved folkeafstemning. På grund af den forvirring, der dog formentlig er skabt ved den agitation, jeg har karakteriseret ved citater fra de pågældende blade og fra det ærede medlem hr. Poul Hansen (København), vil jeg finde det rimeligt, om statsministeren udtaler sig om sagen, og derfor anmoder jeg statsministeren om besvarelse af mit spørgsmål: Er det regeringens opfattelse, at Danmarks Riges Grundlov forbyder eller udelukker folkeafstemning om udenrigspolitiske spørgsmål i almindelighed og om Parisaftalerne i særdeleshed?

Stats- og udenrigsministeren (H. C. Hansen): Jeg må gå direkte over til at besvare det spørgsmål, der er stillet til mig, uanset at det ærede medlem hr. Aksel Larsen selv har sin klare besvarelse for sit eget vedkom-

mende. Efter grundloven er den lovgivende magt hos kongen og folkettinget i forening. Medens folkettinget i almindelighed repræsenterer vælgerne i lovgivningsarbejdet, åbner grundloven i et vist omfang mulighed for en direkte vælgerdeltagelse ved folkeafstemning om vedtagne lovforslag. Grundloven har, som det ærede medlem selv var inde på, udtrykkeligt afgrænset de tilfælde, i hvilke sådan folkeafstemning kan finde sted. Spørgsmålet om folkeafstemning i udenrigspolitiske anliggender i almindelighed behandles i grundlovens § 42, stk. 6 — som allerede nævnt af det ærede medlem — hvor det i 1. punktum udtrykkeligt udtales, at

„love til gennemførelse af bestående traktatmæssige forpligtelser kan ikke undergives folkeafstemning.“

Det vil med andre ord sige, at såfremt en mellemfolkelig aftale er trådt i kraft, kan den ikke gøres til genstand for folkeafstemning. Forsåvidt angår underskrevne, men endnu ikke ratificerede mellemfolkelige aftaler gælder reglerne i grundlovens, § 42, stk. 6, 2. punktum, sammenholdt med § 19. Det udtales her, at folkeafstemning heller ikke kan finde sted i disse tilfælde, medmindre det bestemmes ved særlig lov, og sådan fravigelse kan kun ske, såfremt den beslutning, der forelægges tinget, selv er i lovsform. Sålange en sådan særlig lov ikke er vedtaget, er grundlovens betingelser for folkeafstemning ikke tilstede. Det gælder også den del af Parisaftalerne, som Danmark senere skal tage stilling til, nemlig Vesttysklands optagelse i NATO. Det ligger imidlertid i lovgivningsmagtens hænder at bestemme, at de mellemfolkelige aftaler, som kun kan indgås med folkettingets samtykke, og som endnu ikke er trådt i kraft, skal kunne underkastes folkeafstemning. Men jeg vil gerne understrege, at det altså ikke er en trediedel af tingets medlemmer, der kan begære sådan folkeafstemning, idet der må vedtages en lov herom og som følge heraf tilvejebringes almindeligt flertal i folkettinget.

Nu er jeg ikke så sikker på, at det er den juridiske side af sagen, der måske interesserer det ærede medlem hr. Aksel Larsen mest. Jeg gætter vel næppe helt forkert, når jeg antager, at hensigten med spørgsmålet er, at det skal være et led i den al-